

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: 36-739-33 Дисциплина: Правни основи на защитата на населението и територията

Ниво: 7. Магистър ECTS кредити: 6,0

Обучаващо звено: Катедра „Правни науки“

Анотация на учебната дисциплина

Дисциплина, изучаваща правните аспекти на защитата на населението и територията на страната

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания:	Програмата по учебната дисциплина има за цел да даде на обучаваните завършени знания относно теоретичните концепции и правната регламентация на дейностите по защита на населението и територията на страната. В дисциплината “Правни основи на защитата на населението и територията на страната” се изучава правната регламентация на превенцията и защитата на населението и територията на страната. Разглеждат се обществените отношения, свързани с осигуряването на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при бедствия. Дават се познания относно отбраната и въоръжените сили на Република България. Разяснява се опазването на околната среда, контрола и управлението на факторите, които я увреждат.
Умения:	Задачата на учебната дисциплина е да формира у студентите организационни умения и компетенции за осигуряване на превенция и защита на населението и територията. На тази основа те ще могат да разбират и работят с нормативните актове, а това ще ги улесни при решаване на конкретните практически задачи в бъдещата им професия.
Отношения и нагласи:	Провокиране на интерес за бъдеща реализация и изяви в тази област.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение:	Учебната дисциплина се преподава под формата на лекции. В рамките на курса се решават и практически казуси. В порядък на самостоятелна работа обучаваните се запознават с препоръчителната литература. Решават се тестове. Разработват се курсови работи по зададени от преподавателя теми. Разработките са обвързани с анализи на ситуации и прилагане на норми и документи за възникнали бедствия, казуси касаещи отбраната и въоръжените сили, обстоятелства относими към защитата на околната среда.
Предварителни изисквания:	Няма

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване:	Изпит
Методи и форми на оценяване:	Писмено изложение по въпроси от конспекта и устно събеседване.
Критерии за оценяване:	Критериите за оценяване се основават на степента, в която е овладяна материята, умението да бъде поднасяна логически, способността да се използва коректно нейния понятиен и терминологичен апарат и умението да се оценяват, аргументират и защитават тези. “ОТЛИЧЕН” - Предполага комплексни и задълбочени знания, точни, аргументирани и добре формулирани отговори, демонстриращи висока езикова култура. Засягат въпроса изчерпателно, застъпвайки отделните аспекти и нужните обобщения. Студентът показва способност да идентифицира и посочва логическите връзки в материята, да прави разграничения между отделни елементи, да излага синтезиран извод и да поставя акценти върху най-съществени концепции. Това е подкрепено с литературен фундамент. Прилага точно и вникващо боравене с терминологията.

“МНОГО ДОБЪР” - Студентът има всеобхватни знания и съумява да представя пълноценно преобладаващата част от информацията, отговаряйки на повечето изисквания към отлична работа. Възможно е да има незначителни пропуски по същество или изразна неточност на фона на принципно качествено усвояване и боравене с информацията, с терминологията и аналитичен поглед.

“ДОБЪР” - Студентът има пълноценни знания и вниква в материята, използва правилно терминологията. Изложението е разбираемо и обвързано с познаване на литературата. Представя базова информация с допустими неточности, но липсва задълбочен анализ, разгръщане на темата в пълнота.

“СРЕДЕН” - Студентът представя знанията си с отговори по същество, но среща затруднения, липсва пълнота и точност, структурна и езикова яснота, достатъчно разбиране.

“СЛАБ” - Студентът няма знания в необходим обем, съобразно общите критерии. Не представя достатъчно информация или среща сериозни затруднения в изложението. Отговорите съдържат значителни пропуски и грешки, или отсъстват.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:	Резултатите от писмения и устен изпит имат еднаква тежест при формиране на крайната оценка, която е средноаритметична величина от двата компонента.
--	---

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Пенчев, Г., Екологично право – Обща част, Сиела, 2022г.
2. Пенчев, Г., Екологично право – Специална част, Сиела, 2022г.
3. Христов, П., Метатеория на риска. Подходи и парадигми, ВСУ „Черноризец Храбър“, 2009г.
4. Христов, П., Разузнавателна защита на конституционния ред. Историческа ретроспекция. Проблеми на организацията и общественения контрол, ВСУ „Черноризец Храбър“, 2007г.
5. Борисова, О., Правни основи на защитата на населението и околната среда при използване на ядрена енергия, ВСУ „Черноризец Храбър“, 2022г.
6. Захаринов, Б., Найденов, Я., “Екологичен мониторинг”, Нов български университет, 2015г.
7. Наумова, С., “Екологично право: правни проблеми на опазване на околната среда”, Тракия - М, 2004г.
8. Наумова, С., “Основни въпроси на екологичното право”, Тракия - М, 2007г.
9. Диманова, Д., “Защита при бедствия, аварии и катастрофи”, Епископ Константин Преславски, 2016г.
10. Мардиросян, Г., “Природни бедствия и екологични катастрофи”, изд. АИ “Проф. Марин Дринов”, 2009г.
11. Тимчев, Л., Колчева, Е., “Полицейско право”, изд. ЮЗУ “Неофит Рилски”, 2018г.

3

12. Дешкова, Д., “Защита на населението от бедствия и опазване на околната среда”, изд. УИ “Св. Св. Кирил и Методий” - Велико Търново, 2011г.
13. Марков, И., “Средства за защита на населението”, изд. Военна академия “Георги Стойков Раковски”, 2019г.
14. Тодоров, Т., “Защита на националната сигурност”, изд. “Нова звезда”, 2018г.
15. Криволов, И., “Войната и военното изкуство”, изд. Рива, 2018г.
16. Цонев, Р., “Защитени територии и опазване на биологичното разнообразие”, УИ “Св. Климент Охридски”, 2020г.
17. Баев, Й., “История на българското военно разузнаване. Том. 2”, изд. “Изток- Запад”, 2019г.
18. Костов, Е., “Правна защита на околната среда при бедствия и аварии”, изд. ВСУ “Черноризец Храбър”, 2007г.

Речник (ключови думи)

“бедствие”, “бедствено положение”, “превантивна дейност”, “единна спасителна ситема”, “защита”, “доброволни формирования”, “критична инфраструктура”, “опасност”, “авария”, “нормативна уредба”, “околна среда”, “органи за управление”, “държавна политика”, “замърсяване”, “мониторинг”, “контрол”, “принудителни административни мерки”, “оценка на въздействието”, “отбрана”, “въоръжени сили”, “армия”, “положение на война”, “военно положение”, “извънредно положение”, “мобилизация”, “стратегически обекти”, “военна служба”, “охранителна дейност”, “оперативно-издирвателна дейност”, “юридическа отговорност”, правомощия.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Предмет на учебната дисциплина "Правни основи на защитата на населението и територията"	Актуалност. Задачи. Цели. Особености.	2			3	
2	Източници на правото при защитата на населението и територията на страната	Систематичност. Видове.	1	1		3	
3	Превантивна дейност	Цел. Съдържание. Проявления.	1			3	
4	Единна спасителна система	Общи правила. Планиране и подготовка. Координация и ръководство.	1			3	
5	Участие и съдействие на физическите лица, юридическите лица и едноличните търговци при бедствия	Права и задължения на физическите лица. Задължения на юридическите лица и едноличните търговци.	1			3	
6	Доброволни формирания	Определение за доброволец. Изисквания. Създаване на доброволни формирания. Права и задължения.	1			3	
7	Обявяване на бедствено положение	Дефиниция за бедствено положение. Процедура за обявяване. Компетентни органи. Условия и ред за провеждане на евакуация и разсредоточаване.	2	1		3	
8	Подпомагане и възстановяване при бедствие	Междуправителствена комисия за подпомагане на възстановяване. Неотложна и възстановителна помощ. Ресурсно осигуряване.	1	1		3	
9	Функции на органите на изпълнителната власт по защита при бедствия	Държавна политика в областта на защитата при бедствия. Компетентни органи. Основни дейности.	1			3	
10	Организация на отбраната на страната	Органи за ръководство на отбраната. Задачи.	1	1		3	
11	Въоръжени сили на Република България	Общи положения. Изпращане и използване на въоръжените сили на Република България извън територията на страната.	1	1		3	
12	Управление на министерството на отбраната, на структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и на българската армия	Ръководство. Функции. Структура.	1			3	
13	Положение на война, военно и извънредно положение. Мобилизация	Процедура за обявяване. Мерки и ограничения при положение на война, военно и извънредно положение. Обща и частична мобилизация.	1			3	
14	Охрана и отбрана на територията на Република България, на стратегически обекти и на обекти от критичната инфраструктура	Охрана на въздушното пространство и държавната граница. Отбрана на територията, териториалното море и въздушното пространство. Специфики в охраната и отбраната на стратегически обекти и на обекти от критичната инфраструктура.	1	1		3	
15	Военна служба	Общи положения. Приемане, изпълнение и освобождаване от военна служба. Статус на военнослужещите.	1			3	
16	Цивилни служители в министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и българската армия	Статус на цивилните служители.	1			3	
17	Инфраструктура на отбраната	Обхват. Изисквания. Процедури.	1			3	
18	Държавна политика и органи за управление на околната среда	Компетентни органи. Секторни политики.	1	1		3	
19	Информация за околната среда	Достъп. Компетентни органи.	1			3	

20	Опазване и използване на компонентите на околната среда и управление на отпадъците	Общи условия. Специфика при отделните компоненти на околната среда. Изисквания и ред за управление на отпадъците.	2	1		3	
21	Екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда	Общи разпоредби. Екологична оценка на планове и програми. ОВОС на инвестиционни предложения.	1			3	
22	Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване	Контрол на опасностите от големи аварии. Комплексни разрешителни.	1			3	
23	Национална система за мониторинг на околната среда	Обхват. Компетентни органи.	1			3	
24	Основни дейности на Министерството на вътрешните работи по защита на населението и територията на страната установени в закона за МВР	Общи положения. Специфика.	1	1		3	
25	Управление и устройство на МВР	Обща характеристика на управлението на МВР. Основни структури.	1			3	
26	Правомощия на органите на МВР	Специфики при осъществяване на правомощията.	1	1		3	
27	Статут на служителите на МВР	Общи положения. Особенности в правоотношенията. Изисквания.	1			3	
28	Особени правила при изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения	Държавно регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработено гориво. Възможно въздействие върху населението и околната среда.	1			4	
29	Физическа защита на ядрените съоръжения и ядрения материал. Мерки за аварийно планиране и аварийна готовност	Компетентни органи. Разработване на аварийен план.	1			4	
30	Гражданска отговорност за ядрена вреда	Отговорност на експлоатиращия ядрена инсталация. Предявяване на иск. Обезщетения.	2	1		4	
31	Устройство и управление на държавна агенция „Национална сигурност“	Органи на управление. Структура.	1			3	
32	Дейности на държавна агенция „Национална сигурност“	Оперативно-издирвателна дейност. Информационна дейност. Контролна дейност. Дейност по получаване и обработване на резервационни данни на пътниците в Република България, превозвани по въздух.	2	1		3	
33	Служители на държавна агенция „Национална сигурност“	Статут на служителите. Изисквания за постъпване на служба. Съдържание на правоотношението. Отговорност.	1			3	
34	Органи на Държавна агенция „Национална сигурност“	Правна уредба. Правомощия.	1			3	
35	Устройство и управление на държавна агенция „Разузнаване“	Нормативна уредба. Органи за управление. Структура.	1	1		3	
36	Функции и дейности на държавна агенция „Разузнаване“	Организация, способности и средства за изпълнението им.	2	1		3	
37	Служители на държавна агенция „Разузнаване“	Статус на служителите. Изисквания за постъпване на служба. Съдържание на правоотношението. Отговорност.	1			3	
38	Управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност	Правна регламентация.	1	1		3	
39	Управление при кризи	Обявяване. Органи.	1			3	
	Общо часове		45	15		120	

Разработил програмата: проф. д-р Олга Бориславова Борисова

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Правни науки“ с протокол № 13/ 12.05.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 11/ 8.06.2023 г. и заповед № 152/ 12.06.2023 г. на декана на факултета.